

© LUC VAN DIJCK

NITRAATRESIDU BEPERKEN BIJ SCHEUREN VAN GRASLAND

Het Landbouwcentrum Voedergewassen (LCV) en het departement Landbouw en Visserij startten begin dit jaar een demonstratieproject op over het scheuren van grasland. Het project heet officieel 'Grasland scheuren en vernieuwen op maat van het milieu'. – *Luc Van Dijck*

Landbouwkundig blijft grasland scheuren en vernieuwen het meest aangewezen in de nazomer of het vroege najaar. Een nadeel is de sterke mineralisatie van de afgestorven, ondergewerkte zode op het moment dat het nieuw ingezaaide gras nog te weinig ontwikkeld is om de grote voorraad aan beschikbare stikstof op te nemen. Hierdoor kan de nitraatconcentratie in de bodem op het einde van het groeiseizoen en in de winterperiode hoog oplopen en bestaat het risico op stikstofuitspoeling. Dat is slecht voor de waterkwaliteit maar betekent ook een verlies aan bemestingswaarde voor de landbouwer. Om deze reden is in verschillende Europese landen – ook in Vlaanderen op de derogatiebedrijven – voorjaars-scheuren van blijvend grasland verplicht. Maar

scheuren en opnieuw grasland inzaaien in het voorjaar verloopt duidelijk minder vlot dan in het najaar en leidt tot aanzienlijke opbrengstverliezen.

.....
Jaarlijks wordt ongeveer 30.000 ha meerjarig grasland gescheurd en vernieuwd.
.....

“Naar schatting wordt er jaarlijks ongeveer 30.000 ha meerjarig grasland gescheurd en vernieuwd. Grasland scheuren is een ingrijpend proces, waarbij veel stikstof vrijkomt door de ontbinding van de organische stof en door mineralisatie”, bevestigt Alex De Vlieghe van ILVO Plant (tweede links op de foto). “Met dit project over scheuren van grasland willen we de landbouwers bewust maken van de sterke invloed van het scheuren van grasland op de aanwezigheid van nitraatstikstof en organische stof in de bodem. We willen laten zien wat de invloed is van het tijdstip van scheuren op de benutting van de vrijgekomen stikstof en op de nitraatreserve in de bodem. En ook, hoe kunnen we het nitraatresidu beheersen door een aangepaste bemesting en een juiste keuze van het volggewas?”

.....

Scheuren op verschillende tijdstippen

Het project loopt van 2012 tot 2014. In tabel 1 zie je welke percelen in de loop van

2012 werden aangelegd en welke objecten in het voorjaar van 2013 zullen worden aangelegd. De proeven worden aangelegd in Merelbeke op zandleemgrond en in Bocholt op zandgrond. De percelen werden ingezaaid met Engels raaigras. Alex De Vliegheer: “Op de percelen meten we de grasopbrengst, de stikstofinhoud en de evolutie van het nitraatgehalte in de bodem. We zullen het effect van het tijdstip van scheuren en herinzaaien op de evolutie van de nitraatconcentratie in de bodem nauwkeurig onderzoeken. Kan alleen scheuren in het voorjaar soelaas bieden? Is een juiste keuze van het inzaaitijdstip in het najaar een haalbaar compromis tussen najaarsinzaai en de hoogte van de nitraatconcentratie op het einde van het groeiseizoen?”

Welk volggewas?

Een tweede luik behandelt de mogelijke volggewassen bij het scheuren van grasland in het voorjaar (zie foto). Indien het teeltplan dit toelaat, is het aangewezen om na meerjarig grasland te kiezen voor een tussenteelt met een ander gewas vooraleer opnieuw grasland in te zaaien. Binnen het project wordt geop-

Tabel 1 Tijdstip van scheuren - Bron: LCV

Tijdstip	Object	Glyfosaat	Frezen van de zode	Zaaidatum
	1	Oorspronkelijke zode als referentie		
Aanleg voorjaar 2012	2	15/03/12	01/04/12	05/04/12
	3	15/05/12	01/06/12	04/06/12
Behandelen/inzaai najaar 2012	4	01/08/12	13/08/12	16/08/12
	5	01/09/12	13/09/12	17/09/12
	6	01/10/12	15/10/12	-
Aanleg voorjaar 2013	7	20/10/12	15/03/13	-
	8	15/03/13	01/04/13	-
	9	15/05/13	01/06/13	-

teerd voor 2 voedergewassen die passen op een veebedrijf: kuilmais en voederbieten, met Engels raaigras als referentie. Hierop worden 3 bemestingsniveaus toegepast zodat de stikstofaflevering van de oude zode in kaart kan worden gebracht. “Op deze percelen zullen we de nitraatconcentraties meten op meerdere tijdstippen, alsook de gewasopbrengsten en de stikstofinhoud. We willen aantonen dat de keuze van het volggewas en de bemesting ervan belangrijk zijn in het benutten van de vrijkomende stikstof. We gaan zoeken naar de bemesting die de eisen van milieu en productie het best

combineert”, aldus onderzoeker De Vliegheer. Een derde luik van het project is gericht op een zo ruim mogelijke verspreiding van de bekomen inzichten. Alle kennis over graslandverbetering en -vernieuwing in relatie tot landbouwkundige en milieutechnische aspecten zal gebundeld worden in een nieuwe brochure. Niets te vroeg, want de vorige brochure over grasland dateert van 1989! ■